

Kot sem že omenil v sporočilu, spet potekajo pogajanja o plačah v javnem sektorju, govori tudi o sistemskih spremembah, bi rad opozoril na splošno anomalijo pri plačah, to so namreč **razlike pri plačah med začetniki in starejšimi delavci** (ki so že dosegli vsa napredovanja, kar se lahko zgodi že po 15-ih letih) na istih delovnih mestih, **saj razlike dosegajo tudi po 50 procentov, kar že pri srednjih plačah nanese po 500 ali 600 €, kar je bistveno preveč.** Tako velika razlika nastane, ker se znotraj večine delovnih mest lahko napreduje za 10 plačnih razredov, po 4 procante, razliko poveča še dodatek za delovno dobo, pa tudi vsi ostali dodatki so odvisni od osnove (za delo ponoči, v nedeljo ...). Posledično to pomeni tudi, da za marsikatera delovna mesta ne morejo pridobiti kadra zaradi prenizkih začetnih plač, čeprav so plače starejših delavcev na istih delovnih mestih dobre – npr. medicinske sestre, policisti, vojaki V primeru, da se zaradi tega dvignejo plače (plačni razredi) začetnikov, se v tem primeru še bolj dvigujejo plače starejšim delavcem, ki so že do sedaj imeli dobre plače. **Sam predlagam rešitev, da se naredi nova plačna lestvica, s skoki po 2 procenta, namesto dosedanje po 4 procante, tako da bi sedanji 65-ti postal 129-ti plačni razred.** Naj opozorim, da pride do malenkostnega odstopanja navzgor pri prenosu plačnih razredov, saj je drugačna dinamika rasti, pri dvo ali štiri procentnih skokih. Prav tako so tukaj navedeni plačni razredi, kateri so veljali do sedaj, ne upoštevajoč napovedanega dviga. Potrebna je še samo umestitev delovnih mest v tako prevedene razrede, glede na maksimalni plačni razred posameznih delovnih mest, ter kompresija razpona od spodaj navzgor, v 10 plačnih razredov po 2 procenta, s **čimer bi razlika med začetnimi in končnimi plačami padla na bolj sprejemljivih 25 - 30 procentov.**

Sedaj pa konkretno, bolj podrobno, s primeri.

Če pogledate priloženo exelovo tabelo, se na primer sedanji 20-ti plačni razred pretvori v 39-ti, 38-ti v 75-ti, ... Glede na navedeno, bi se razpon določenega delovnega mesta po mojem predlogu spremenil npr. sedaj 28 – 38, po novem 65 – 75. Torej bi se delovna mesta prenesla v nove plačne razrede glede na dosedanje končne plačne razrede, se pravi 38-ti končni plačni razred v 75-ti končni, po priloženi exelovi tabeli. Nekdo, ki je na primer znotraj zgoraj navedenega razpona sedaj v 36-em plačnem razredu, bi bil po novem v 73-em plačnem razredu, se pravi, bi se upoštevalo njegova dosedanja napredovanja (8), do končnega plačnega razreda mu spet manjkata dva plačna razreda, tako kot do sedaj. Tako bi po moje bilo najbolj pravično in ne bi prihajalo do novih anomalij, še vedno bi se ohranile dosedanje razlike v plačnih razredih, le razlike v denarju bi bile manjše. Spodaj imam navedenih nekaj primerov delovnih mest, z razponi plačnih razredov in bruto plačnimi osnovami, od prej in za primerjavo po novem, po mojem predlogu. Ne vem, če povsod pravilno navajam plačilne razrede, ker se ves čas nekaj spreminja, **na internetu sem pobral nekaj naključnih delovnih mest, za ilustracijo. Vidi se malenkostni dvig vrednosti končnih plačnih razredov in precej bolj občuten začetnih, ter hkrati precej manjša razlika med začetnimi in končnimi plačami po delovnih mestih.**

Bolničar negovalec	sedaj	13 - 23 (705,06 - 1043,68)	15 – 25 (762,6 - 1128,83)
	po novem	35 – 45 (863,44 - 1052,53)	39 – 49 (934,62 - 1139,29)
Medicinska sestra	sedaj	19 – 29 (892,13 - 1320,58)	24 – 34 (1085,43 - 1606,68)
	po novem	47 - 57 (1095,05 - 1334,86)	57 – 67 (1334,86 - 1627,19)
Diplomirana medicinska sestra	sedaj	29 – 39 (1320,58 - 1954,78)	34 - 44 (1606,68 - 2378,28)
	po novem	67 – 77 (1627,19 - 1983,54)	77 - 87 (1983,54 - 2416,99)
Diplomirane medicinske sestre vodja	do sedaj	44 - 54 (2378,28 - 3520,44)	
	po novem	97 - 107 (2946,3 - 3591,52)	

Zdravnik sekundarij sedaj 31 – 41 (1428,34 - 2114,29)

po novem 71 – 81 (1761,32 - 2146,22)

Zdravnik brez specializacije sedaj 35 - 45 (1670,94 - 2473,41) 37 - 47 (1807,29 - 2675,25)

po novem 79 - 89 (2062,88 - 2514,64) 83 - 93 (2232,93 - 2721,93)

Zdravnik specializant sedaj 36 – 46 (1737,79 - 2572,34) 43 – 53 (2286,81 - 3385,03)

po novem 81 - 91 (2146,22 - 2616,23) 95 - 105 (2831,89 - 3452,06)

Zdravnik specialist sedaj 41 – 51 (2114,29 - 3129,66) 47 – 57 (2.675,25 - 3960,02)

po novem 91 - 101 (2616,23 - 3189,17) 103 - 113 (3318,01 - 4044,64)

Pomočnik vzgojitelja sedaj 22 – 32 (1003,54 - 1485,46)

po novem 53 - 63 (1233,21 - 1503,27)

Tu bi še podal en primer prevedbe, za ilustracijo, recimo da je pomočnik vzgojitelja bil v dosedanjem 26-em plačnem razredu (v razponu od 22 do 32). Se pravi, je že štiri krat napredoval, še šest plačnih razredov mu manjka do končnega plačnega razreda, torej bi glede na novi razpon bil po novem v 57 – em plačnem razredu (v razponu od 53 do 63), osnova se mu poveča iz 1173,99 € na 1334,86 €, se pravi za 160,87 €. Začetnik bi se iz dosedanjega 22-ega plačnega razreda premaknil v 53-ti, iz 1003,54 € na 1233,21 € osnove, zaposleni iz dosedanjega 32-ega plačnega razreda pa v 63-ti plačni razred, s 1485, 45 € na 1503,27 € osnove. Se pravi, začetnik plus 229, 67 €, zaposleni z vrha lestvice pa pridobi 17,82 € pri osnovi. Pa še gospod Štrukelj nebo mogel govoriti, da ima pomočnik vzgojitelja plačo, ki je nižja od minimalne. Iz primera je lepo razvidno, da se na ta način lepo reši problem prenizkih začetnih plač. Če bi po dosedanjem sistemu pomočniku vzgojitelja dvignili začetno plačo za en plačni razred, bi se po dosedanji praksi isto dvignil tudi končni plačni razred, tako da bi začetnik pridobil 40 €, končni plačni razred pa bi se povečal za 60 € in bi se razlika še povečala.

Vzgojitelj sedaj 30 – 35 (1373,4 - 1670,94) 38 - 43 (1879,59 - 2286,81)

po novem 64 - 69 (1533,34 - 1692,93) 80 - 85 (2104,14 - 2323,14)

Učitelj sedaj 30 – 35 (1373,4 - 1670,94) 38 - 43 (1879,59 - 2286,81)

po novem 64 - 69 (1533,34 - 1692,93) 80 - 85 (2104,14 - 2323,14)

Policist sedaj 27 - 37 (1220,94 - 1807,29)

po novem 63 - 73 (1503,27 - 1832,48)

Torej, če pogledate primere izračunov, se tistim ,ki so že dosegli vsa napredovanja, osnova minimalno poveča, občutno pa tistim, ki so šele v začetnih plačnih razredih, kar je tudi odgovor na zahteve sindikalistov , da se borijo za ta slabše plačane sodelavce. Prav tako bi bilo treba preudarno, počasi premakniti delovna mesta, ki tudi po novem ne dosegajo niti minimalne plače, nekoliko višje, se pravi kompresija od spodaj navzgor, kar bi bilo spet precej lažje, saj se delovna mesta, ki so eno stopnjo narazen po zahtevnosti, po novem manj "prekrivajo" po plačnih razredih oz. so sedaj ponekod čisto ločena. Bom dal primer, delovno mesto medicinske sestre se lahko da nekoliko višje, v polje diplomiranih medicinskih sester, delovno mesto bolničar negovalec pa deloma v polje medicinskih sester, saj se ta delovna mesta po novem skoraj ne prekrivajo (končni plačni razredi manj zahtevnih delovnih mest z začetnimi plačnimi razredi bolj zahtevnih delovnih mest). Po novem

bolničar negovalec do 49, medicinske sestre od 47 do 67, diplomirane medicinske sestre pa od 67-ega plačnega razreda, se pravi je prostor za kompresijo od spodaj navzgor. Torej bi se plače negovalcev in srednjih medicinskih sester nekoliko približale diplomiranim medicinski sestram, zgornji plačni razred diplomiranih medicinski sester pa bi ostal tam kjer je, saj so, recimo, plače že dovolj dobre.

Menim da je predlog vreden obravnave, saj bi se z njegovo implementacijo lahko razrešil marsikateri problem in anomalija našega plačnega sistema, in to na en mah. Zavedam se, da bi se zaradi tega dvignila plačna masa, vendar se mi zdi boljši tak pristop, kot pa linearno dvigovanje vseh plač, morda bi se v zameno dogovorilo s sindikati, da se leto ali dve plače ne bi usklajevale z inflacijo, saj bi se ob upoštevanju mojega predloga vsem dvignile plače, vendar bolj začetne plače, končne plače pa minimalno. Prav tako bi se predlagana sprememba plačnega sistema morda uveljavila na nek način posotopoma, vse je stvar matematike. Pa tudi v prihodnje bi bilo manj argumentov za stavke, saj sindikati v javnosti praviloma prikazujejo plače začetnikov z zares malimi plačami, ki pa bi se v tem primeru kar popravile.

Torej, da povzamem:

- odpravile bi se prevelike razlike med med spodnjimi in zgornjimi plačami za ista delovna mesta
- lažje bi se pridobivalo kader v nekaterih poklicih, saj bi začetne place bile precej višje, napr. medicinske sestre, policisti, vojaki, raziskovalci ... Težko je namreč začeti nekje delati, ob vedenju da boš morda šele čez 10, 15 let primerno plačan
- v prihodnje bi bilo manj argumentov za zahteve sindikatov, saj bi se najbolj popravile prav začetne place v posameznih poklicih, katere sindikalisti ponavadi predstavljajo javnosti
- zadeva bi seveda nekaj stala, sam težko ocenim, koliko, bi pa se jo lahko uvedlo npr. namesto usklajevanja z inflacijo
- prevedba dosedanjih plačilnih razredov, oz delovnih mest, je zelo enostavna, kot predstavljam s primeri, ne bi se ustvarjala nikakršna nova nesorazmerja, z jasnimi pravili
- ne posega v ostale elemente plačnega sistema, kot je sistem napredovanja, ocenjevanja ...

Menim, da je enotni plačni sistem dobra zadeva, je pa treba delati na tem, da se vzpostavi pravična razmerja med poklicnimi skupinami, pri čemer se mora poleg izobrazbe upoštevati še druge specifikke poklicev (fizični napori, posebna pooblastila, ogroženost, odgovornost ...), pa tudi realnost na trgu dela, saj ob trenutnih plačah marsikje ni kandidatov za razpisana prosta delovna mesta v javni upravi (policija, zdravstvo, sociala...), kar pa seveda zahteva več časa kot nekaj mesecev. Prav tako so svoje naredili parcialni dvigi nekaterim poklicnim skupinam, ki so pa bili do neke mere upravičeni, saj je začetna umestitev le teh v plačni sistem bila nepravilna in je posledično sprožala zahteve po popravkih, stavke

Tega ne pošiljam, da bi se kakor koli izpostavljal, ampak z mislijo, da bi pripomogel, da se mogoče najde nek okvir za izboljšanje situacije. Prav tako se opravičujem, ker je zadeva sestavljena »kar tako«, nisem se pretirano ukvarjal z pravopisom, obliko ...itd.

Lep pozdrav